

Hemnes kommune
Sentrumsveien 1
8646 Korgen

Saksbehandler, innvalgstelefon
Hanne M. K. Hanssen, 75 53 15 54
Anne Isabelle Utsi, 75 54 78 55

Høringsuttalelse - Endring plan for snøscooterløyper 2020 - Hemnes kommune

Fylkesmannen viser til kommunens oversendelse av 5. mai 2020, samt dialog med kommunens saksbehandler om utsatt frist for å komme med uttalelse.

Fylkesmannen fraråder av hensyn til samlet belastning for reindrifta at løypetraséene 7 og 14 opprettes, og anbefaler at de tas ut fra planen i sin helhet. Løypene er planlagt å gå gjennom reindriftas særverdiområder, minimumsområder og langs en sentral flyttlei fra vinter- og vårbeite til sommerbeite. Vi vurderer at dette vil være til vesentlig skade og ulempe for reindrifta.

Kommunen har ved sin oversendelse av saken opplyst at forslaget innebærer to nye traseer til Korgfjellet, i tillegg til at vedtatt løype til Sørhågen forlenges ned til søppeltippen i de tilfeller der Korgfjellveien ikke er brøytet. Videre er det kommet inn forslag om enkelte kortere løyper for rekreasjon i forbindelse med isfiske i tilknytning til eksisterende løyper på Røssvatnet, Tustervatnet og Stormålvatnet. Det er også foretatt en mindre endring av traseen ved Kjennsvatnet. Det er ikke foreslått endringer i forskriftsteksten.

Fylkesmannen har ikke spesielle merknader når det gjelder foreslåtte endringer på løype 2.

Når det gjelder de mindre løypene på regulerte vatn, minner vi om kommunens plikt til å ta hensyn til sikkerheten for de som kjører. Vi registrerer at sikkerheten knyttet til usikker is er vurdert i konsekvensutredningen, og vil presisere at avbøtende tiltak i form av overvåking, varsling og stenging er viktig å følge opp.

Reindrift

I motorferdselloven § 4a heter det at: «*Løypene skal ikke være til vesentlig skade eller ulempe for reindriften eller kreve terrenginngrep*». Det samme fremgår av forskriftens § 4a fjerde ledd.

I Proposisjon 35L (2014-2015), s. 51 og i merknadene til forskriftens § 4a utdypes det nærmere hva som ligger i dette:

«Løyper som virker inn på reindriftenes særverdiområder og minimumsområder vil normalt anses for å være til vesentlig skade eller ulempe for reindriften. Med særverdiområder menes flyttelei, brunstland, kalvingsland, sentrale luftingsområder, samt områder i og ved anlegg til merking, skilling og slakting. Minimumsbeiter er det årstidsbeitet som begrenser distriktets reintall. Kommunene skal spesielt ta hensyn til viktige vinterbeiteområder.»

Fylkesmannens tidligere uttalelser ift reindrift

Da foreslåtte løypetraséer 7 og 14 følger omtrent samme trasé som løype 9 fra prøveordningen, viser vi til vår uttalelse datert 17.08.2015 om løype 9 og reindrift. Der skriver vi blant annet:

«Traséen berører flytt- og trekkleier, vinterbeiter og vårbeiter/kalvingsland. Traséen påvirker negativt reindriftenes særverdiområder og vil kunne få store negative konsekvenser for reindriften. Tidlig stenging (15. april) vil kunne redusere de negative konsekvensene for reindriften. Vi mener imidlertid at på grunn av samlet belastning for reindriften i området, og at Korgfjellet er Røssåga siidas viktigste kalvingsland, bør traséen tas ut av planforslaget.»

Fylkesmannens vurdering av høringsforslaget ift reindrift

Reinbeitedistriktet har tidligere uttalt klar motstand mot snøscooterløype på Korgfjellet fordi det er i kalvingsland (uttalelse 04.12.2015). Etter dialog med ulike representanter i reinbeitedistriktet mener vi at erfaringene med løype 9 i prøveordningen er at den har vært til ulempe for reindriften.

Foreslåtte løypetraséer 7 og 14 berører reinens vinterbeite, vårbeite (kalvingsland), lavereliggende sommerbeite og høst vinterbeite. Løypene er planlagt langs ei flytt- og trekklei som går fra Murfjellet til Stormyra sør for Bleikvasslia via Bygdåsen. Vi gjør kommunen oppmerksom på at det er ei flyttlei der, selv om den ikke er tegnet inn i reindriften kartet. Reindriften kartene er ikke juridisk bindende, og det er blant annet reindriften lovens §§ 4 og 22 som angir grunnlaget for og innholdet i reindriften retten og vernet til flyttleiene.

Av hensyn til samlet belastning for reindriften fraråder vi at løypetraséene 7 og 14 opprettes, og anbefaler at de tas ut fra planen i sin helhet. Løypene er planlagt å gå gjennom reindriften særverdiområder, minimumsområder og langs en sentral flyttlei fra vinter- og vårbeite til sommerbeite. Vi vurderer at dette vil være til vesentlig skade og ulempe for reindriften.

Kommunen kan, i samråd med alle berørte representanter i reinbeitedistriktet, vurdere endring av planlagt løypetrasé 7 ved å plassere den nærmest mulig Røssåga, slik at den kommer minst mulig i konflikt med vinterbeite, kalvingsland og flyttleia. Vi ber om å få et eventuelt endringsforslag på høring.

Friluftsliv

Motorferdsellov og -forskrift sier at kommunen skal ta særskilt hensyn til støy og andre ulemper for friluftslivet. Dette er ment å være en streng ramme for kommunens adgang til å opprette snøscooterløyper. Formålet med bestemmelsen er å unngå vesentlige ulemper for friluftsliv,

Fylkesmannens tidligere uttalelser ift friluftsliv

Fylkesmannens klage av 6. mars 2017 var også begrunnet i at vi ikke kunne se at kommunen hadde vurdert hensynet til friluftslivet, og at kravet om at det skal tas særskilt hensyn til støy og andre ulemper for friluftslivet tilsier at den da aktuelle løype 9 ikke kunne etableres.

Videre klaget vi 2. mars 2020 på kommunestyrets vedtak av 15. januar 2020 i sak 1/20, når det gjaldt den del av den da vedtatte løype 7 som kom i konflikt med etablert skiløype. Vi mente at kommunen ved å vedta løypa ikke hadde tatt tilstrekkelig hensyn til friluftslivsinteressene i området. Den nå foreslåtte traséen for løype 7 er ikke lik den som da ble vedtatt, og kommunen anser det nye forslaget som betydelig mindre konfliktfylt enn den tidligere vedtatte løypa.

Fylkesmannens vurdering av høringsforslaget ift friluftsliv

Løypene 7, 8 og 14 vil alle berøre viktige friluftslivsområder i Korgfjellet. Dette fremgår også klart av kommunens konsekvensutredning og planbeskrivelse.

Det forventes misnøye rundt løypeforslaget, og det er derfor foreslått å kun vedta de tre løypene som ettårige, uten automatisk forlenging. Evalueringen etter første sesong skal først og fremst omhandle konsekvenser for friluftsliv og reindrift, men også naturmangfold. Først etter at denne evalueringen er gjennomført vil kommunen ta stilling til eventuell permanent åpning av løype 7, 8 og 14.

Vi er noe usikre på hvor stor vekt vi skal legge på at løypene bare skal vedtas for en sesong og at evaluering vil bli foretatt etter denne sesongen. En slik ordning kan uansett ikke gjøre at en tar lettere på de vurderinger som skal gjøres og kravene til begrunnelse når det er snakk om å legge løyper i et område som er viktig for friluftslivsinteresser.

Klima- og miljødepartementet har i brev datert 4. oktober 2017 til Fylkesmannen i Troms sagt at det stilles ekstra strenge krav til vedtakets begrunnelse der det friluftslivshensyn som berøres. Vedtaket må inneholde en grundig vurdering av støy og andre ulemper for friluftsliv, av de andre relevante hensynene i saken, og kommunens avveining av disse.

Fylkesmannen mener fremdeles at det er grunn til å stille spørsmål ved kommunen tar tilstrekkelig hensyn til friluftslivsinteressene dersom løype 7 og løype 14 vedtas. Konsekvensutredningen gjør etter vår oppfatning greit rede for friluftslivsinteressene i området, og vil kunne legges til grunn ved kommunestyrets behandling. Konflikter foreligger, og vi forutsetter at kommunestyret foretar en saklig og forsvarlig vurdering og avveining av de ulike hensynene mot hverandre, herunder at det vurderes avbøtende tiltak og mindre konfliktfylte løsninger.

Fylkesmannen vil påpeke at Hemnes kommune allerede har et omfattende løypenett, og forutsetter at kommunen vurderer behovet for løyper i Korgfjellet. Omfanget av løyper i Korgfjellet må også vurderes, herunder om noen av løypene kan utgå.

Sensitive artsdata

Det er i planbeskrivelsen sagt at Hemnes kommune gjentatte ganger har bedt Miljødirektoratet om tilgang til tjenesten «sensitive artsdata», men så langt ikke har fått slik tilgang.

Fylkesmannen vil kunne gi tilgang til sensitive artsdata.

Samtykke fra grunneier

Fylkesmannen minner om at kommunen ikke kan treffe vedtak om snøscooterløype over en eiendom før grunneier har samtykket.

Underretning og kunngjøring

Fylkesmannen ber om å bli orientert om kommunens vedtak i saken.

Kommunens vedtak skal kunngjøres etter reglene i plan- og bygningsloven § 12-12 fjerde og femte ledd. Dette innebærer særskilt underretning til dem som er direkte berørt av løypene og kunngjøring i minst én avis, i tillegg til at vedtaket skal gjøres tilgjengelig gjennom elektroniske medier.

Vi minner om at forskriften i henhold til forvaltningsloven § 38 skal kunngjøres i Norsk Lovtidend. Dette vil gjelde forskriften og tilhørende kart, og det er nødvendig med oppdatering når forskrift og/eller kart endres.

Med hilsen

Monica Andreassen Iveland (e.f.)
fung. fylkesmann

Stein Tage Domaas
underdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:
Røssåga / Toven
reinbeitedistrikt